

info@

udruga-gradova.hr

Savjetovanje o lokalnoj samoupravi

Poreč, 22. do 24. svibnja 2024.

Tradicionalno savjetovanje o lokalnoj samoupravi, u organizaciji Udruge gradova, održat će se u Poreču od 22. do 24. svibnja 2024. Uskoro ćemo na mrežnim stranicama Udruge objaviti preliminarni program. Dobrih i zanimljivih tema i govornika bit će napretek, a vas pozivamo da ovo događanje ubilježite u svoje kalendare.

ENERGETSKI RUSKI RULET

Administracija „gasi sunce“ nad hrvatskim krovovima

Jedan od ključnih problema je cijena energije čije će povećanje uzrokovati brojne poremećaje na tržištu.

Kada se god u geopolitičkim odnosima dogodi nešto loše, a ima utjecaj na cijenu energije, ubrzano se krene razmišljati o fosilnim gorivima, energetske neovisnosti, ali i ovisnosti o uvijek istim dobavljačima. Naravno, u svemu navedenome jedan od ključnih problema je cijena energije čije će povećanje uzrokovati brojne poremećaje na tržištima.

Tako je bilo i s početkom rata u Ukrajini. Shvatila se prevelika ovisnost o ruskome plinu i ubrzano se krenulo razmišljati o alternativnim izvorima energije, poglavito obnovljivima. Naravno, Europska unija je odavno krenula u projekte „zelenoga“ i utjecaja na klimatske promjene tako da se pokušaju smanjiti štetne emisije stakleničkih plinova. No, rat u Ukrajini je prilično ubrzao sve te procese.

Nastavak na **STR. 2**

U OVOM BROJU DONOSIMO:

NESORTIRANO SMEĆE U I OKO KONTEJNERA

Tko je tomu kriv?

4

NOVI PROGRAM OSPOSOBLJAVANJA

Efikasna poslovna tajnica

5

PROJEKT CENTRINNO

Devet europskih gradova u zajedničkom istraživanju održive budućnosti

6

POSLOVNA SURADNJA UDRUGE GRADOVA S KREATIVNOM AGENCIJOM KONEKTIVA

Nova suradnja za nove prilike

8

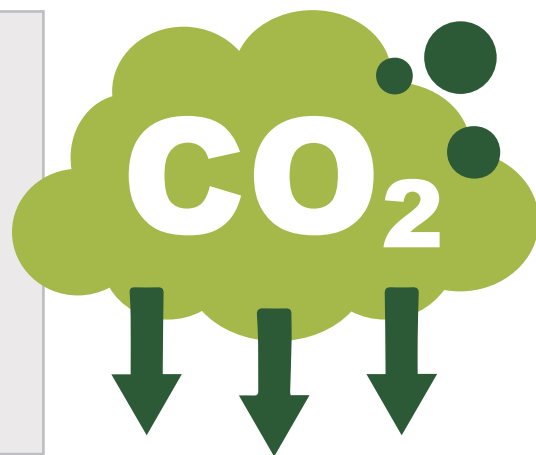
STUDIJA O SOCIO-EKONOMSKIM UTJECAJIMA UTRKE WRC RALLY CROATIA

Širok raspon pozitivnih učinaka u lokalnoj zajednici

10

Ciljevi koje je administracija Unije postavila su:

- **do 2030. godine - smanjenje emisija CO₂ za 55 posto (u odnosu na referentnu 1990. godinu)**
- **do 2040. godine – smanjenje emisija CO₂ za 90 posto (to je najnoviji prijedlog preporuke Europske komisije)**
- **do 2050. godine – klimatska neutralnost Staroga kontinenta.**

Spomenuti ciljevi, za koje će mnogi reći da su nerealni (pa čak i oni koji su ih postavili), ali gotovo svi imaju isti argument – jedino nas visoko postavljani ciljevi mogu natjerati na ubrzane promjene.

No, problem, osim u novcu (o kojem ćemo malo kasnije), leži u velikoj heterogenosti Europe. Naime, Unija se sastoji od 27 članica, od kojih svaka ima svoje zakone, pravila igre, način razmišljanja, povijest i način života. Zbog toga je Komisija postavila opće ciljeve, a na državama članicama je odluka kako će te ciljeve postići. I sada dolazimo do problema prema kojemu financijski snažnije članice (primjerice, Skandinavske zemlje) imaju razvijeniji sustav implementacije obnovljivih izvora energije od onih članica koje nisu toliko financijski snažne. Tu naravno mislimo i na Hrvatsku.

Ugradnja obnovljivih izvora energije, a najčešće se misli na sunčane elektrane na krovovima zgrada i kuća, nije jeftin postupak. Pored sunčanih elektrana, imamo i vjetroelektrane i geotermalnu energiju, no potonji su iznimno skupi projekti koje građani ne mogu financirati. Zato je solarna energija, zapravo, ostala jedina mogućnost za građane, ali i svima „malima“ –

malim poduzetnicima, malim jedinicama lokalne samouprave i tako dalje.

Zelena tranzicija u zgradarstvu

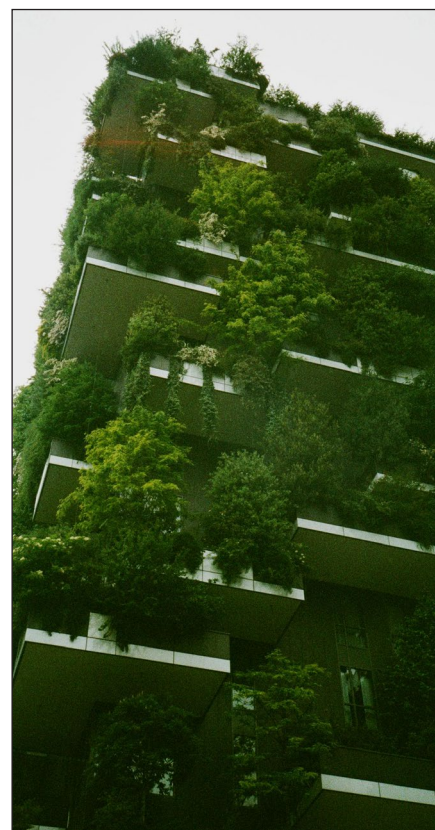
Ipak, zelena tranzicija ne ide željenom brzinom. Prvenstveno, da bi se ugradio neki oblik obnovljivog izvora energije, potrebno je smanjiti potrebu za energijom. A to znači da se objekt (zgrada ili kuća) prvo mora energetski obnoviti. I tu dolazimo do velikoga problema. Naime, prema podacima Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine (koji su prikazani u Dugoročnoj strategiji obnove nacionalnog fonda zgrada do 2050. godine), objekti koji su izgrađeni do 1987. godine energetski su potpuno neučinkoviti (iduća kategorija gradnje je od 1987. do 2005. pa ju nismo uzimali u obzir). Objekti navedenih godina gradnje su:

- 227.476 višestambenih zgrada
- 377.552 obiteljskih kuća
- 26.021 komercijalna zgrada
- 64.069 javnih zgrada

Podaci pokazuju koliko zgrada se u Hrvatskoj mora energetski obnoviti. Ukupno je riječ o nešto više od 695.000 objekata.

No, taj broj moramo staviti u perspektivu. Dakle, ukupno je 905.068 objekata, a kada se brojevi dovedu u međusobnu korelaciju, tada se može jasno zaključiti da se **energetski MORA obnoviti najmanje 76 posto** zgradarskog fonda u Hrvatskoj. A konkretno to znači da se mora obnoviti:

- 78 posto višestambenih zgrada
- 80 posto obiteljskih kuća
- 51 posto komercijalnih zgrada
- 70 posto javnih zgrada

Zašto su ovi brojevi važni?

Pa zato što bez energetske obnove nema sunčanih elektrana na krovovima! Usporedbe radi, nitko normalan neće na stari, hrđavi i poluraspadnuti automobil ugrađivati najmoderniji audio sustav.

U Hrvatskoj korištenje obnovljivih izvora energije nije ni na približnoj razini potencijala kojeg ima. A jedna od ključnih zapreka je administracija. Naime, tehnički izazovi će uvijek naći rješenje, bilo da je riječ o fizičkom postavljanju sunčane elektrane, bilo da je riječ o provlačenju novih kablova.

Zakonska regulativa, nažalost, ne prati brzinu razvoja. Primjerice, postoje projekti koji su bili pioniri u ugradnji obnovljivih izvora energije u Hrvatskoj, no iako su „probili led“, drugi ih nisu slijedili jer su shvatili da im omjer uloženog truda i dobivenog „ne ide na ruku“. Primjerice, tek je 2023. godine regulativa olabavila model samoopskrbe, odnosno da građani zbog nešto veće proizvodnje električne energije ne postanu proizvođači. Tek je u prosincu 2023. godine pravilnikom uređeno da uredno vlasništvo nad objektom nije jedan od uvjeta za izdavanje elektroenergetskog odobrenja za puštanje sunčane elektrane u trajni pogon (to je bilo veliki problem jer mnogi zbog imovinsko pravnih odnosa, poglavito JLRS-ovi nisu mogli za svoje objekte dobiti suglasnost HEP-a).

Za sve navedeno godinama se tražilo, i od struke i od brojnih udruga, da se promijeni. Isto tako, prema podacima s kojima raspolažemo, gotovo niti jedna višestambena zgrada u Hrvatskoj nema sunčanu elektranu koja proizvodi električnu energiju za suvlasnike koji žive

Zgrado načelnik.HR

u toj zgradi (ima dva tri primjera, ali riječ je o zgradama gdje je svaki stan sebi izgradio svoju sunčanu elektranu, nije riječ o zajedničkom projektu). A mnogi žele tu elektranu na krovu svoje zgrade, no trenutno to nije moguće (barem ne bez velikog broja administrativnih komplikacija).

Optimizam nije na vidiku

S duge strane, postoje veliki projekti, velike „sunčane farme“ ili polja vjetroelektrana. No, deseci projekata su godinama čekali na odobrenje. Nešto se lani pomaklo s „mrtve točke“, no vidjet ćemo koliko. Za sada, optimizam nije na vidiku.

Postoje i razna druga rješenja i mogućnosti – mali balkonski solari ili male vjetroturbine koje se, zapravo mogu ugraditi svugdje. No, ako jednom građaninu za ugradnju „balkonske solarke“ treba procedura kao da radi pravu elektranu na krovu, znamo koji je rezultat toga.

Nažalost, u Hrvatskoj sustav funkcionira vrlo „jednostavno“ – kada nema regulacije za nešto, onda smo je željni. Kada je nešto regulirano, tada želimo da je nema. I tako se vrtimo u krug. Ta vrtnja traje desetljećima.

Iako možda postoji dobra namjera u kancelarijama“ donositelja

odluka“, bilo bi dobro da se svi prisjetimo dobre stare poslovice – put do pakla popločan je dobrim namjerama. Zato u Hrvatskoj nema razvijene građanske energije, zato nema uspostavljenog sustava agregiranja, zato nema toliko osunčanih krovova, vjetroelektrana...

Jednom je netko pametno rekao – dok nema političke volje, obnovljivi izvori energije se u Hrvatskoj neće razvijati. I zato: administracija „gasi sunce“ nad hrvatskim krovovima. ■

ZGRADONAČELNIK.HR

NESORTIRANO SMEĆE U I OKO KONTEJNERA

Tko je tomu kriv!?

Slika grada ovisi, velikim dijelom, o ponašanju nas samih. Svojim odlukama, odgojem, ponašanjem, kulturnim navikama činimo grad boljim ili lošijim mjestom za život.

Tekst i foto: Izeta Colarić

Prolazim pored kontejnera koji su, svugdje uokolo, okićeni vrećama punim smeća. Vrane su isključale vreće, razvukle smeće po stazama, livadama. Ponešto su razvukli i nesretni ljudi u potrazi za plastičnim ili staklenim bocama koje znače litru mlijeka ili kruh. Kada zatopli, ispred zgrada se širi smrad smeća u raspadanju.

Česta je to slika našeg grada ili gradova, pogotovo u posljednje vrijeme. Tko je tomu kriv? Prva reakcija mnogih je: imamo nesposobnu gradsku upravu. Plaćamo odvoz smeća i neka rade svoj posao. Ja bih ipak prvo malo zagrebala ispod površine jer mi smo velemaistori u optuživanju, a zaboravljamo da grad prvenstveno čine njegovi građani. Mi nismo neutralni promatrači, nego stanovnici našeg grada. Svojim odlukama, odgojem, ponašanjem, kulturnim navikama činimo grad boljim ili lošijim mjestom za život.

Treba samo dobra volja

Vratimo se našim kantama ili kontejnerima za otpad. Dovoljno je samo baciti pogled u prolazu kako bismo primijetili da iz kontejnera za komunalni otpad vire vreće građevinskog otpada, stiropor, staklene boce, stare cipele i još štošta što nikako ne možemo nazvati komunalnim otpadom. Slično bismo mogli zaključiti analizirajući otpad u kontejnerima za plastiku, pa i papir. Napomenula bih da živim u zgradi koja je desetak minuta pješice od reciklažnog dvorišta do kojeg se dolazi uređenim šetalištem ili automobilom za nekoliko minuta. Takvih reciklažnih dvorišta ima dovoljno. Treba samo dobra volja, možda prijevoz i račun kojim potvrđujete da plaćate odvoz smeća.

Neki sam dan susrela djelatnika Čistoće kako skuplja smeće oko zgrada. Bilo je tu, usput bačenih,

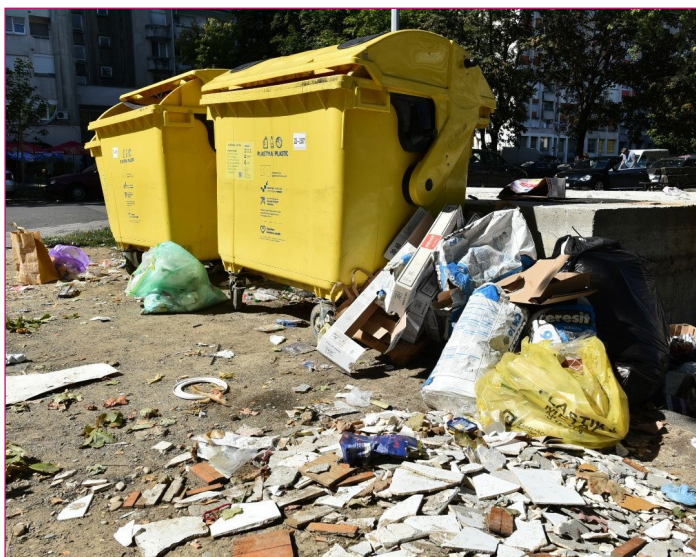
papirnatih i plastičnih vrećica raznih proizvoda, ostataka hrane u stiropornim posudama... Pozdravila sam ga, ali s nelagodom jer je on kao i ja svjedok naše nekulture.

Kako pobuditi ili probuditi svijest građana?

Ne bi trebalo amnestirati odgovorne predstavnike gradske vlasti za njihov dio posla, ali dragi moji sugrađani i ostali stanovnici svih hrvatskih gradova (odnosi se na sve stanovnike koji žive u našim gradovima i vole ih, bez obzira kada su u njih došli i otkuda) slika grada ovisi, velikim dijelom, o ponašanju nas samih. Kada govorimo o lancu: sortiranje-- prikupljanje – odvoz smeća, kako mi sortiramo, tako će smeće biti prikupljeno i odvezeno. Je li jedina opcija kažnjavanje onih koji, u konačnici, ne misle ni na dobrobit vlastite djece? Možda je

teže mijenjati ponašanje odraslih, nego odgajati mladi naraštaj u duhu svijesti o očuvanje našeg grada, države, planeta i savjesnog ponašanja.

Pa krenimo od odgoja. Srećom, na tom području se već dosta radi od predškolskog do srednjoškolskog odgoja i obrazovanja. Ali moramo priznati da je obitelj prva i ključna u svim elementima odgoja, pa tako i u ovom. Samo je pitanje hoće li roditelji učiti od djece ili će se naša svijest i savjest ipak pobuditi i probuditi prije!? ■

NOVI PROGRAM OSPOSOBLJAVANJA

Efikasna poslovna tajnica

Udruga gradova organizira novo osposobljavanje namijenjeno tajnicama iz gradova. Predavač i voditelj interaktivnog programa je gospodin Miljenko Bošković, a održat će se u srijedu, 24. travnja, u uredu Udruge gradova u Palmotićevoj 25/II, s početkom u 10 sati i predviđenim trajanjem do 17 sati.

Za sudjelovanje se **NE naplaćuje** kotizacija. Prethodna **prijava je obavezna** i vrši se putem info@udruga-gradova.hr. Detaljniji program može se pogledati na <https://www.udruga-gradova.hr/dogadjanja/osposobljavanje-efikasna-poslovna-tajnica/>

S obzirom na velik interes polaznika bit će još raznih radionica te Udruga gradova poziva gradove da, uz brojne već uhodane, predlože nove edukacijske teme i sadržaje prema svojim potrebama.

PROJEKT CENTRINNO

Devet europskih gradova u zajedničkom istraživanju održive budućnosti

Kako osmisлити pametan lokalni razvoj i cirkularnu ekonomiju?

Centrinno je četverogodišnji istraživački projekt usmjeren na povijesne napuštene industrijske objekte i njihovu transformaciju u inovacijska središta lokalne zajednice koja će okupljati razne društvene skupine u osmišljavanju održive budućnosti. Projektom se nastoji otkriti i pokazati potencijale tih povijesnih cjelina kako bi postali dio nove industrijske revolucije koja građane dovodi u središte održive transformacije društva.

Stvarajući kreativna središta inovacija, proizvodnje i obrtništva, Centrinno otkriva održive i inkluzivne vizije budućnosti grada i njegovih stanovnika. U devet europskih gradova provedena su istraživanja, testiranja i procjene inovativnih strategija, pristupa i rješenja procesa urbane regeneracije. Akcijskim istraživanjima, na razini užeg susjedstva, projekt definira načela kružne ekonomije u procesu urbane transformacije povijesnih industrijskih prostora u produktivna i kreativna urbana središta. Opširan pregled čitavog projekta može se naći na <https://centrinno.eu/blog/centrinno-final-event/>

FABLAB.HR

Udruga za promicanje digitalne fabrikacije

Fab City Hub - FCH

Središnji provedbeni model projekta Centrinno su Fab City Hubovi dizajnirani da otvoreno i inovativno olakšaju ur-

Priručnik za akciju

Stvorite Fab City Hub za transformaciju vašeg grada! Pripremite se za novi iskorak, uključite se aktivno u transformaciju vašeg grada prema suvremenim razvojnim trendovima i kružnom gospodarstvu. Proučite priručnik koji vam donosi alate, metode i najbolje prakse
<https://toolkit.centrinno.eu/>.

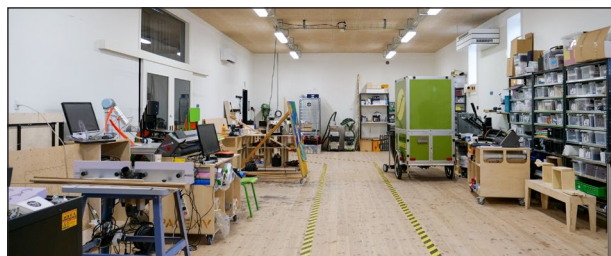
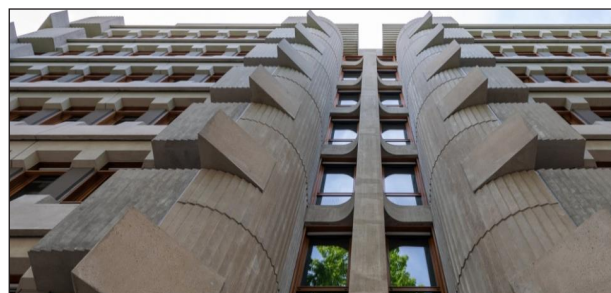
banu tranziciju prema načelima cirkularnosti i održivosti. Oni služe kao fizička spona koja povezuje dionike različitih društvenih skupina, potičući suradnju, razmjenu znanja i povezivanje različitih vještina u užem susjedstvu, na gradskoj i na regionalnoj razini.

Centrinno Zagreb - novi život starog giganta

Udruga FabLab i zagrebački Arhitektonski fakultet osmislili su cjeloviti projekt obnove nekadašnje tvornice Sljeme u Sesvetama kao novo razvojno središte lokalne zajednice.

Glavni ciljevi zagrebačkog projekta su uspostava Fab City Huba s odgovarajućom infrastrukturom, olakšati pristup zajednice digitalnim tehnologijama, stvaranje baze za razvoj digitalne ekonomije u zajednici, potaknuti urbanu regeneraciju, unaprijediti kvalitetu života u Sesvetama i izgraditi ekosustav održivog razvoja obrtničkih djelatnosti promičući lokalnu proizvodnju i kružnu ekonomiju.

Više o zagrebačkom pilot projektu može se pročitati na: www.fablab.hr, www.fablab.hr/centrinno, centrinno.fablab.hr, a jedan od voditelja, Roberto Vdović, (roberto.vdovic@fablab.hr) naglašava da su stekli vrlo zanimljiva iskustva te poziva druge gradove da pokrenu vlastite projekte Fab City Hub-ova, a ekipa sesvetskog FCH S-a je spremna pomoći u planiranju i izradi dokumentacije novih projekata. ■

Nova suradnja za nove prilike

Udruga gradova je dogovorila poslovnu suradnju s kreativnom agencijom Konektiva (www.konektiva.eu) koja za svoje klijente uspješno organizira reprezentativne događaje i složene promocijske projekte, a poznata je kao organizator čitavog niza atraktivnih medicinskih kongresa i partner Hrvatskog liječničkog zbora. Jedan od središnjih ciljeva ove suradnje je razvoj projekta 'Zdravi grad zdravih građana'. Uz to, zajednički će se raditi na uspostavi centra za edukacije pri Udruzi gradova, ciljanim edukacijskim programima prema potrebama gradova, kao i na posebnom programu usluga za potrebe gradova.

Konektiva se bavi edukacijama profesionalnih vještina, organizacijom stručnih događanja, digitalnim marketingom i izradom medijskih kampanja oglašavanjem na „premium“ portalima u Hrvatskoj, regiji i šire, te konzultantskom uslugom lansiranja, plasmana i unapređenja prodaje proizvoda i usluga visoke kvalitete na hrvatskom tržištu. Poslovna filozofija tvrtke temelji se na izvrsnosti usluga te dugogodišnjem iskustvu stručnog tima i vanjskih partnera.

Članovi Konektiva tima, partneri i klijenti svakodnevno potiču tvrtku da radi još bolje i kontinuirano unaprjeđuje izvrsnost i kvalitetu. Dugogodišnje iskustvo Konektiva stručnog tima najbolja je referenca pouzdanosti i kvalitete usluga koje pružaju. Posebno su poznati u zdravstvenom sektoru po vrlo aktualnim, atraktivnim i dobro posjećenim stručnim konferencijama o ključnim temama u medicini i razvoju zdravstvenog sustava te uspješnoj suradnji s velikim brojem vodećih stručnjaka raznih specijalnosti.

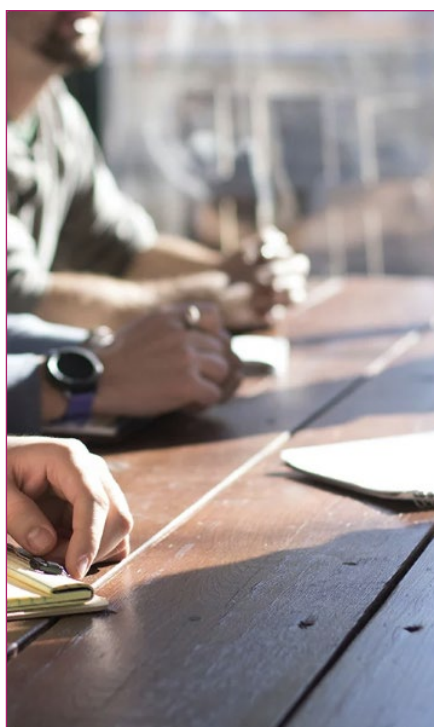
Udruga gradova u suradnji s Konektivom planira otvoriti neka od važnih stručnih i organizacijskih pitanja zdravstva i zdravlja u JLS-ima kroz koncept umrežavanja i povezivanja dionika u zdravstvenom sustavu. Jedan od projekata

Konektive je predstavljanje i afirmacija novog pristupa minimaliziranja štetnih posljedica (harm reduction) ponajprije u zdravstvu, ali također i u upravljanju drugim složenim sustavima.

Profil idealnog klijenta

Idealni klijenti Konektive su svi oni koji žele postići višu razinu u svom radu i poslovanju, svi oni koji žele više od onog što ostvaruju: bolje rezultate, više zadovoljnih klijenata, više zadovoljnih kolega, jačanje osobnih kompetencija, više sigurnosti i mira, slobodnog vremena i naravno, više novca.

Misija Konektive
usmjerena je na klijente
s ciljem da u suradnji
s Konektivom budu i
postignu više od onog
što ostvaruju. Želja
Konektiva tima je
biti partner klijentu,
omogućiti mu jedinstvenu
i potpunu uslugu kroz
sagledavanje njegovih
potreba, na jednostavan i
profesionalan način.

Edukacije profesionalnih vještina

Uz svoj pomno razrađen program edukacija za ključne vještine upravljanja, organizacije posla i komunikacije sa suradnicima i sa strankama, Konektiva pruža i savjetodavne usluge u osmišljavanju cjelovitog sustava edukacije, od analize potreba za edukacijom, planiranja i razvoja programa edukacije, preko provedbe do evaluacije i procjene učinkovitosti provedenih programa edukacije.

Polaznici će kroz edukaciju steći dodatna znanja i razviti vještine u području komunikacije, upravljanja i vođenja. Naučit će važnost i načela motiviranja zaposlenika i timskog rada, steći vještine rješavanja sukoba i upravljanja promjenama. Poradit će i na prezentacijskim vještinama, vještinama upravljanja vremenom i asertivnosti.

Interaktivan pristup, s mnogo praktičnih vježbi, omogućuje polaznicima izravnu primjenu stečenih vještina. Trajanje i dinamika provedbe programa u potpunosti se prilagođava potrebama i zahtjevima klijenta. Svi programi mogu se održavati po želji klijenta pojedinačno ili za grupe - uživo ili online. A glavni kriterij je da kroz osobni i poslovni rast klijenti, koji prođu edukacije, steknu više novih vještina i samopouzdanja, što direktno utječe na njihov odnos prema poslu, pozitivno raspoloženje, proaktivnost i balans privatnog i poslovnog života.

Konzultantske usluge

Konektiva može ponuditi kompletan paket usluga od anketa i istraživanja javnog mnijenja, stručnih

Neki od redovnih edukacijskih programa:

- *Trening trenera*
- *Komunikacijske vještine*
- *Javno nastupanje i poslovno prezentiranje*
- *Izrada prezentacija i inspirativno prezentiranje*
- *Medijski nastup*
- *Krizno komuniciranje*
- *Pisana i telefonska komunikacija*
- *Odnosi s javnošću*
- *Online komuniciranje*
- *Feedback, povratna informacija - ključdobrih odnosa u poslovnom okruženju*
- *Rješavanje sukoba u timu*
- *Razvoj i vođenje timova*
- *Učinkovito planiranje i vođenje sastanaka*
- *... i brojne druge teme od upravljanja promjenama, osnovni ili napredni stupanj Excel, Word i PowerPoint ili brzi tečajevi stranih jezika.*
- *No, temeljno je usmjerenje razvoj edukacijskih sustava 'po mjeri', točno prema potrebama određene organizacije ili ustanove.*

prijeвода i prethodnih analiza do plana komunikacije uživo ili putem digitalnih kanala i vlastite komunikacijske aplikacije. Zajedno s klijentima Konektiva osmišljava cijeli projekt, od faze pripreme do realizacije. U suradnji s timom stručnjaka za digitalne tehnologije tvrtka je razvila jedinstven proizvod u Hrvatskoj i regiji, mobilnu aplikaciju koja je potpuno nov sofisticiran proizvod te:

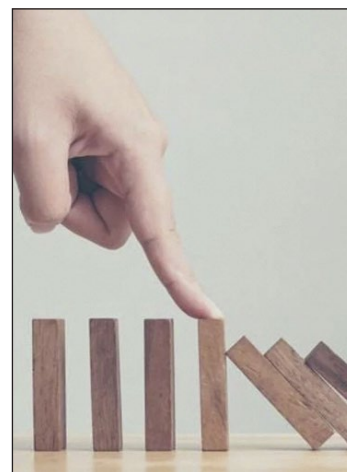
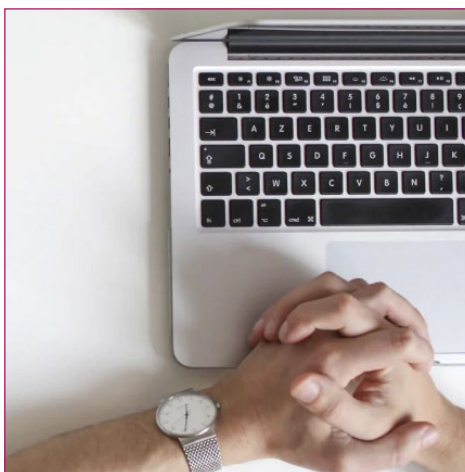
- objedinjuje komunikaciju, edukaciju, promociju i istraživanje,
- donosi potpuno inovativan pristup, mnoge nove mogućnosti rada,
- pruža visoku interaktivnost s različitim kanalima (ovisno o potrebama korisnika),
- omogućuje ono najvažnije: analitiku, metriku i statistiku u realnom vremenu.

Event management - kongresi, konferencije, eventi, radionice

Uigrani tim iskusnih profesionalaca, koji se organizacijom stručnih skupova bave više od 20 godina, svojim znanjem i iskustvom u organizaciji svakog događanja ima poseban, kreativan, potpuno nov i jedinstven pristup. Svaki segment koji je važan za uspjeh događanja detaljno se prolazi s klijentom i uvijek se predlažu inovativna rješenja u realnim vremenskim okvirima. To klijentima omogućuje da se u potpunosti oslone na Konektivu, znajući da neće biti nepredviđenih situacija i troškova te da će sve teći glatko, poštujući njihovo vrijeme i novac.

Konektiva tim za svoje klijente profesionalno, pouzdano i predano vodi cijelu tehničku organizaciju događanja ili, po želji klijenta, preuzima samo neki njezin dio. Koncept 'all in one' omogućuje korisnicima da timu Konektive u potpunosti prepuste odgovornost u ulozi partnera, konzultanta, organizatora. S velikom pažnjom uigrani tim brine o svim detaljima, od ideje do izvedbe; sa svojim timom dizajnera kreira i predlaže logo, promocijske materijale, web

stranicu, mobilnu aplikaciju, vizualne efekte, kreativne detalje, a sve sa željom da Vaše događanje bude i više od onog planiranog. Da Vi i Vaši klijenti budete zvijezde inovativnog, posebnog događaja koji ostavlja trajnu vrijednost, vrijednost koja se pamti. Zajedno s Vama Konektiva odabire atraktivno mjesto održavanja događanja, vođena planiranim budžetom, povezujući Vaše i potrebe sudionika i odabirući mjesta koja će Vaše događanje učiniti jedinstvenim. ■

STUDIJA O SOCIO-EKONOMSKIM UTJECAJIMA UTRKE WRC RALLY CROATIA

Širok raspon pozitivnih učinaka u lokalnoj zajednici

Atraktivna manifestacija koja pruža značajne mogućnosti destinacijama na kojima se održava (a i susjednima) te izuzetne marketinške prilike.

Studija se bavi procjenama društvenih i ekonomskih utjecaja manifestacije WRC Rally Croatia u lokalnoj zajednici gdje se održava, a učinci se u znatnoj mjeri, kvalitetnom promocijom i suradnjom mogu prenijeti i na susjedna područja. Autori studije se nadaju da će ju korisnici prepoznati kao koristan vodič za svoja promišljanja i daljnje analize o potencijalima i razvojnim mogućnostima ovog velikog nacionalnog događanja, pa i šire, u funkciji unaprjeđenja razvoja sporta i turizma u Hrvatskoj. WRC Croatia Rally pripada skupini mega sportskih manifestacija zbog iznimno velikog broja uključenih dionika, globalne medijske izloženosti i snažnih učinaka koje

generira. U planskom, organizacijskom i izvedbenom smislu, riječ je o izrazito zahtjevnom projektu čiji konačan uspjeh i utjecaj ovisi o postignutom sinergijskom učinku svih uključenih dionika.

Podrška lokalnog stanovništva

Studija je obuhvatila analize i pozitivnih i negativnih strana odvijanja WRC natjecanja, te je utvrđeno da pozitivne strane znatno nadmašuju one negativne koje je nemoguće izbjeći, a također je anketiranjem lokalnog stanovništva utvrđeno da ne smatraju negativne utjecaje naročito bitnim. Publika je 70 posto domaća, 10-tak posto iz Slovenije,

Mađarske 3 posto, Italije 2 posto, te u manjim grupama iz još 15-tak zemalja Europe. Više od 95 posto lokalnog stanovništva bilo je upoznato s održavanjem utrke i mjestima na kojima se one održavaju.

Analiza rezultata percepcije lokalnog stanovništva o usporedbi pozitivnih i negativnih socio-kulturnih učinaka pokazala je da većina ispitanika smatra da održavanje WRC Croatia Rally 2022. natjecanja ne stvara negativne socio-kulturne učinke. Rezultati studije upućuju na zaključak da je lokalno stanovništvo svjesno prednosti održavanja WRC Croatia Rally natjecanja, što je izuzetno važno za samu manifestaciju jer lokalno stanovništvo može utjecati na doživljaj manife-

stacije i doživljaj same destinacije u kojoj se ona održava.

Velike (i nedovoljno iskorištene) promocijske i poslovne mogućnosti

Među poslovnim partnerima na projektu WRC Croatia Rallyja 55 posto sudjeluju opetovano te se može zaključiti da su zadovoljni poslovnim rezultatima koje su postigli surađujući s organizatorima WRC natjecanja. Međutim, ono što je na dosadašnjim utrkama nedovoljno iskorišteno su ogromne promocijske i poslovne mogućnosti uzduž prilaznih putova. Uz zagrišanu atmosferu i dobro raspoloženje publika je, u dolasku i nakon utrke, željna svega što mogu ponuditi lokalni proizvođači i OPG-i, od predstavljanja i maloprodaje lokalnih proizvoda, pa do svih vrsta ugostiteljskih sadržaja, suvenira i reklamnih panoa.

Profiliranjem gledatelja WRC Croatia Rallyja 2022. došlo se do spoznaja da među njima dominiraju lokalni stanovnici, mlađih dobnih skupina i to uglavnom muškarci, ali i da manifestaciju posjećuju brojni inozemni gledatelji, uglavnom iz Europe. Riječ je o publici koja odvijanje samog natjecanja najčešće prati uz cestu na kojoj se odvija brzinski ispit, dolazi u pratnji prijatelja ili članova obitelji i aktivno prati službene profile organizatora na online društvenim mrežama. Glavni razlog posjete destinacije, kod većeg dijela posjetitelja, je upravo praćenje WRC natjecanja, no dio posjetitelja također posjećuje i neke od turističkih atrakcija u blizini.

Ekonomski i turistički učinci

Analizom ekonomskih učinaka došlo se do spoznaje da WRC Croatia Rally uživo prati izuzetno velik broj gledatelja koji generiraju brojne ekonomske učinke čije je vrijednosti, zbog brojnih ograničenja, moguće tek procijeniti, a neke samo načelno spomenuti. Među fizičkim pokazateljima, utvrđeno je da je WRC Croatia Rally 2022. godine okupio oko 1.400 članova stručnih stožera s natjecateljskim posadama, preko 2.000 članova organizacijskog tima, oko 400 predstavnika medija, brojne pružatelje usluga i djelatnike stručnih službi na terenu te da je brzinske ispite pratilo preko 310.000 gledatelja. Procijenjeno je da je u konačnici ostvareno između 150.000 i 170.

000 noćenja. Među financijskim učincima, utvrđeno je da je prosječna potrošnja gledatelja iznosila 263 eura, od čega su nerezidenti trošili u prosjeku 371 euro, dok su lokalni stanovnici trošili u prosjeku 102 eura. Ukupni ekonomski učinci WRC Croatia Rally 2022. manifestacije procjenjuju se na najmanje 105,8 milijuna eura od čega je na prostoru Hrvatske realizirana vrijednost od 70,7 milijuna eura. Temeljem toga, procijenjen je proračunski prihod ukupne vrijednosti 11,9 milijuna eura.

Pored tih učinaka, WRC natjecanja generiraju i dodatne ekonomske učinke koje nije moguće vrijednosno izraziti, ali će sasvim sigurno imati utjecaja na ostvarenje eko-

nomskih i neekonomskih učinaka u budućnosti kao što su porast turističke atraktivnosti, razvoj poduzetništva, rast ulaganja itd. Kada je riječ o poslovnim partnerima na WRC projektu, velika većina ih je zadovoljna ili vrlo zadovoljna suradnjom s organizatorima.

Tu su još predstavnici medija koji su pratili cijelu manifestaciju od inicijalnih priprema do samog natjecanja pa se procjenjuje da je oko 300 stranih novinara u Hrvatskoj boravilo u prosjeku oko šest dana, što je oko 1.800 ostvarenih noćenja u komercijalnom smješta-

ju samo po toj osnovi. Među ekonomske učinke WRC Croatia Rallyja može se pridodati i procjena organizatora o medijskim učincima projekta u visini 53,3 milijuna eura, a do koje se došlo mjerenjem ukupnih aktivnosti odnosa s javnošću.

WRC Croatia Rally generira i čitav niz drugih pozitivnih učinaka koji se ne mogu čak ni procijeniti, ali će sasvim sigurno imati utjecaja na ostvarenje ekonomskih i neekonomskih učinaka u budućnosti:

- povećanje turističke atraktivnosti i unaprjeđenje imidža kontinentalnog dijela Hrvatske,
- integraciju slabije posjećenih turističkih regija s turističkom ponudom grada Zagreba,

- poticanje rasta turističkog prometa izvan ljetne turističke sezone,
- povećanje iskorištenosti smještajnih i drugih kapaciteta regije te posredno, utjecaj nasmanjenje sezonalnosti turizma,
- izloženost Hrvatske u globalnom medijskom prostoru,
- rast ukupne ekonomske aktivnosti i zapošljavanja na lokalnoj razini,
- poboljšanje javne infrastrukture i zaštite okoliša,
- rast poduzetništva i ulaganja u sportsku i turističku infrastrukturu, itd. ■

WRC Croatia Rally 2024.

Croatia Rally četvrta je utrka Svjetskog prvenstva u rallyju (WRC) u sezoni 2024. Najbolji vozači svijeta, njihovi timovi i automobili, koji predstavljaju vrhunac tehnologije, po četvrti će puta stići u Hrvatsku gdje ih očekuje 20 zahtjevnih brzinskih ispita. Ovogodišnji itinerer dugačak je 1401,93 km, od čega 283,28 km otpada na brzinske ispite. Dosadašnji pobjednici na zahtjevnom hrvatskom asfaltu bili su: Sebastien Ogier, Kalle Rovanpera i Elfyn Evans. U dva od tri WRC izdanja Croatia Rallyja utka je do samog kraja bila neizvjesna te se pobjednik saznao tek na posljednjem brzinskom ispitu.

Prvog dana, u četvrtak, 18. travnja posade će na tzv. Shakedownu, u blizini Okića, odraditi fino podešavanje automobila, nakon čega u večernjim satima slijedi Ceremonijalni start ispred Zagrebačkih fontana. Petak, 19. travnja donosi osam brzinskih ispita na području Zagrebačke, Karlovačke i Primorsko-goranske županije. U subotu, 20. travnja na rasporedu je još osam brzinača u Zagrebačkoj i Karlovačkoj županiji. Posljednjeg dana, u nedjelju, 21. travnja, posade će voziti još četiri brzinska ispita na dobro poznatim lokacijama u Varaždinskoj i Krapinsko-zagorskoj županiji, nakon kojih slijedi Ceremonijalni cilj kod zgrade Ine u Zagrebu.

Croatia Rally je više od sportskog natjecanja koje se proteže na području od dvorca Trakošćan na sjeveru do Platka na jugu. Posade, njihovo prateće osoblje, gledatelji i predstavnici medija imaju prigodu doživjeti raznolikost hrvatskih regija od kontinentalne do primorske, uz njihovu bogatu enogastronomsku ponudu. Brojni inozemni posjetitelji svoju posjetu Hrvatskoj produže i nakon natjecanja kako bi istraživali prekrasne krajolike – doline, planine, šume, jezera i more te povijesne znamenitosti poput dvoraca i crkava koje stvaraju savršenu kulisu Croatia Rallyju. Raspored natjecanja, rezultate i posebne ponude moguće je pronaći na jednom mjestu - aplikaciji Croatia Rally, dostupnoj za Android i IOS pametne uređaje.

Mogućnost promocije na akreditacijama i vezicama

Gradovi, općine i županije imaju mogućnost za promociju na akreditacijama i vezicama koje će nositi oko vrata svaki posjetitelj WRC Croatia Rallyja te svi članovi timova i posada koje nastupaju na ovom rallyju. Sponzori će moći otisnuti svoj logo na vezicama, a na akreditacijama će biti njihov logo, QR kod i slika po želji. Putem QR kodova sponzori mogu posjetiteljima, timovima i posadama iz cijelog svijeta predstaviti svoju ponudu. Mnogi od posjetitelja i sudionika Croatia Rallyja će sačuvati svoje akreditacije za uspomenu, a vezice često koriste i kao privjeske za ključeve. One će im ostati trajni podsjetnik da posjete područja koja su na njima predstavljena i provedu odmor s obitelji i prijateljima.